

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi tekijänoikeuslain muuttamisesta (OKM/46/010/2013)

Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Esitämme kunnioittavasti seuraavaa.

Yleinen lähtökohta:

On tarpeellista kehittää ja kokeilla toimia verkkopiratismiin hillitsemiseksi, kuten nykyhallituksen ohjelmassakin määritellään. Nyt ehdotetun esityksen tavoitteet ja päämäärät, pehmeämpien keinojen säätäminen piratismiin puuttumiseksi, ovat tärkeitä ja kannatettavia. Vaikka nämä keinot parantavat osin oikeudenhaltijoiden mahdollisuuksia puuttua laittomaan toimintaan, eivät ne kuitenkaan ole riittäviä eivätkä myöskään täytä EU:n tietoyhteiskuntadirektiivien asettamia velvoitteita.

Seuraavassa kommenttimme asiakohdittain:

Hidastamismääräys

Hidastamismääräyksen tehosta on esitetty perustellusti epäilyksiä. Myös hidastamismääräyksen käytettävyys nykyisessä teknisessä ympäristössä on kysymyksenalainen. Hidastamismääräys voi toimia mutta sen tulee kuitenkin olla vaihtoehto, jota oikeudenhaltijat voivat halutessaan käyttää.

Voidaan myös kysyä, onko hidastamismääräyksen oikeuspoliittinen viesti oikea. Laiton palvelu vain hidastuisi, ei poistuisi. Jos hidastamismääräyksestä säädetään, tulee sen olla aidosti tehokas laittoman verkkojakelun estämiseksi. Laitton palvelun käyttämisen täytyy olla laillisten palveluiden käyttämistä selvästi hankalampaa.

Pykäläluonnoksen (60 c-f §) termi ”verkkopalvelun ylläpitäjä” on tarpeeton. Esitysluonnoksen perusteluissakin (sivulla 11) termi rinnastetaan ”väitettyyn loukkaajaan”. Oikeusvarmuuden vuoksi ja tulkinnallisuuden välttämiseksi tulee käsite ”verkkopalvelun ylläpitäjä” poistaa.

Itsenäinen kieltokanne

Direktiivien edellyttämällä tavoin ja tekijänoikeustoimikunnan (2012:2) mukaisesti itsenäisen pysyvän kieltokanteen pitää olla mahdollista välittäjiä kohtaan.

Tietoyhteiskuntadirektiivi edellyttää, että oikeudenhaltijoilla on mahdollisuus hakea kieltoa sellaista välittäjää vastaan, joka välittää suojattuun aineistoon kohdistuvan kolmannen osapuolen rikkomuksen verkossa. Esitykseen ei sisälly mahdollisuutta määrätä pysyvää kieltotuomiota välittäjää kohtaan.

Tekijänoikeustoimikunnan mietinnössä on tällainen säännös (56 g § 2 mom.) ja se on tarpeen ottaa hallituksen esitykseen.

Huomautuskirjemenettely

Tällä hetkellä lakiperusteinen huomautusmalli puuttuu Suomessa. Aikaisemmassa rauenneessa hallituksen esityksessä (HE235/2010 vp) ollut huomautuskirjemalli on syytä ottaa myös uuteen hallituksen esitykseen. Huomautuskirjemenettely tarjoaa keinon puuttua luvattomaan verkkojakeluun tiedotuksellisin keinoin. Uuteen esitykseen huomautuskirjemenettelystä tarvitaan seurantamekanismi, joka mahdollistaa puuttumisen jakelun jatkumiseen huomautuksista huolimatta. Tällaisesta menettelystä on hyviä kokemuksia monissa maissa.

Muilta osin viittaamme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen (TTVK) lausuntoon.

Helsingissä tammikuun 17. päivänä 2014

Tommi Nilsson
Toiminnanjohtaja
Kuvasto ry